

El sector dels residus a Catalunya

Constitució del nou Clúster dels Residus de Catalunya

Isaac Peraire Soler
Director de l'Agència de Residus de Catalunya

El sector dels residus a Catalunya

A Catalunya, operen un total de 693 empreses del sector dels residus, la facturació de les quals s'eleva gairebé als 10 M € (9.995 M €).

Rang de facturació	Empreses (nombre)	Empreses (%)	Facturació (milions EUR)	Facturació (%)	Treballadors (nombre)	Treballadors (%)
>1M€	456	66%	9.903	99%	40.109	98%
<1M€	237	34%	92	1%	890	2%
TOTAL	693	100%	9.995	100%	40.999	100%

Caracterització del sector

Definició d'actors empresarials:

- **Operadors/ores de residus:** empreses que duen a terme una o més operacions relacionades amb la recollida, selecció, tractament, valorització o disposició de residus.
- **Béns d'equip i tecnologies de tractament especialitzats:** empreses fabricants de maquinària per a la recollida, selecció, tractament, valorització o disposició de residus.
- **Constructores d'infraestructures i instal·lacions:** empreses constructores d'infraestructures o instal·lacions per a la recollida, selecció, tractament, valorització o disposició de residus.
- **Consultories i enginyeries especialitzades:** empreses oferents de serveis de consultoria o enginyeria especialitzades total o parcialment en el sector dels residus.
- **Laboratoris de control i anàlisi de residus:** empreses que ofereixen serveis de control i anàlisi de residus, típicament laboratoris.

Caracterització del sector

Operadors/ores de residus:

Les grans empreses operadores de residus ofereixen serveis integrals, és a dir, participen de diferents baules de la cadena.

9.094 M€

394 empreses

37.898 treballadors

En facturació, el negoci dels gestors/ores de residus està format per unes poques empreses molt grans i moltes empreses petites.

Caracterització del sector

Especialitzats en recollida i transport de residus:

Les empreses especialitzades en serveis de recollida i transport de residus són **intensives en recursos humans** i existeix certa **especialització en la tipologia de client**, sent les empreses que treballen únicament per clients públics de major dimensió que les especialitzades en client industrial.

663 M€

51 empreses

11.689 treballadors

Caracterització del sector

Béns d'equip i Tecnologies de tractament:

Empreses amb un alt nivell d'exportacions i una mitjana de creixements dels últims 5 anys d'entre el 5 i el 10% anual.

649 M€

15 empreses

985 treballadors

Classificació per rang de facturació

+100 M€	1	430 M€
10-100 M€	7	192 M€
-10 M€	7	28 M€

- Presència d'una gran empresa que representa el 66% de la facturació.
- Són la tipologia d'empresa que més exporta del sector.

Caracterització del sector

Resum executiu:

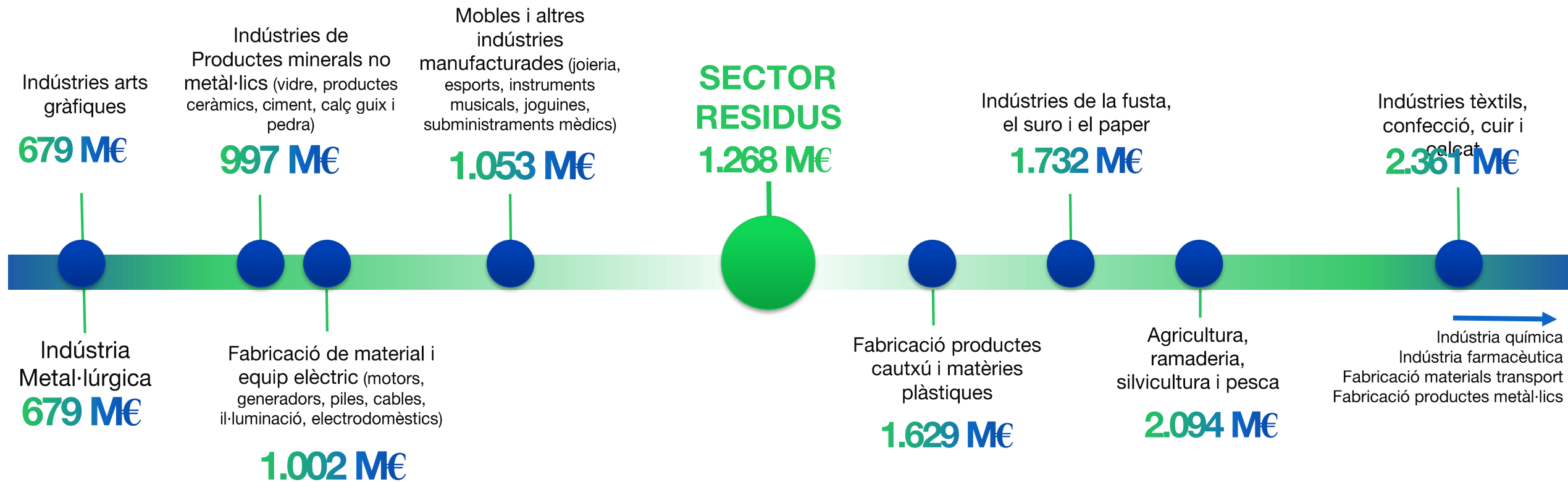
- 9 empreses amb facturació en residus a Catalunya superior als 100 M € facturen el 60% de la facturació agregada del sector.
- Sector format majoritàriament per empreses familiars amb algunes excepcions d'empreses mitjanes/grans amb seu a Catalunya i unes poques grans empreses amb seu fora de Catalunya.
- A nivell geogràfic hi ha presència d'empreses a arreu del territori català degut al caire local / comarcal del negoci.
- Escassa internacionalització (amb algunes excepcions), degut, entre altres coses, a models de negoci poc escalables, a empreses de mida petita i a una cultura d'empresa tradicional.

Caracterització del sector

Resum executiu:

- Escassa presència de grans empreses internacionals que hagin entrat en el mercat local.
- Certa especialització d'empreses per tipologia de client (públic vs. privat) i per tipologia de residus.
- Creixent presència d'empreses que ofereixen un servei integral als seus clients, ja sigui perquè fan més activitats internament o perquè tenen acords amb terceres empreses.
- Existència de grans diferències en l'estructura del negoci en funció de la tipologia de residus tractats (valor positiu / negatiu del residu, preu matèria primera,...).
- Presència d'unes poques empreses de bens d'equip, tecnològiques i internacionalitzades.

Si es compara amb altres sectors de l'economia, observem una posició en un rang comparable a altres sectors consolidats.

Font: IDESCAT. Comptes econòmics anuals de Catalunya. Valor afegit brut a preus bàsics, per branques d'activitat. Dades per l'any 2017. Basat en CNAEs.

Quanta ocupació genera?

L'ocupació generada pel sector de la gestió de Residus a Catalunya ascendeix a: **40.999 treballadors/ores**

El sector esdevé un motor de creació d'ocupació.

A mesura que augmentin les activitats basades en la prevenció, la preparació per la reutilització i la valorització, en detriment de les d'eliminació, s'espera un augment de la generació d'ocupació.

Un nou clúster per fer més competitiu el sector

- És un sector notablement madur de l'economia catalana.
- Té una massa crítica rellevant dins el sistema econòmic del país per plantejar-se impulsar la constitució d'un clúster propi.

Objectius d'una iniciativa clúster a llarg termini

Treballar conjuntament amb les empreses

Definir reptes i pensar com superar-los

INNOVACIÓ

INTERNACIONALITZACIÓ

**MILLORA DE LA
COMPETITIVITAT**

Econòmica (rendibilitat)

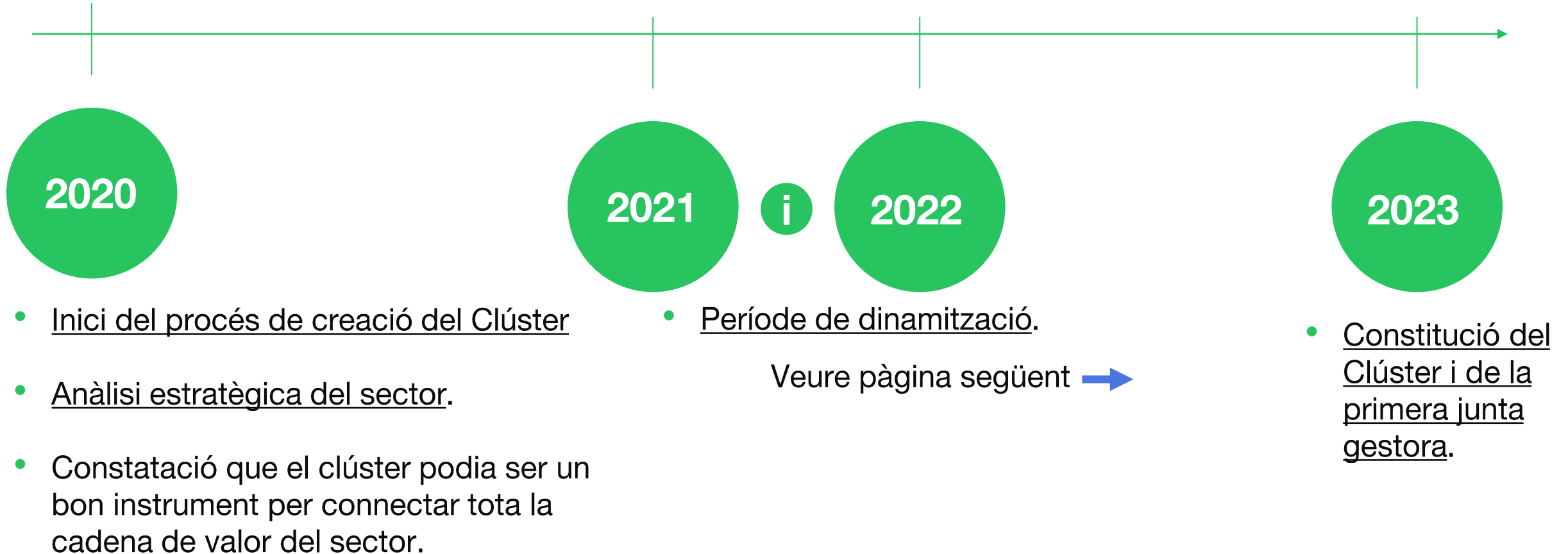
Social (qualitat ocupació)

Sostenible

Àmbit d'actuació del clúster

- L'àmbit d'actuació del projecte és el **conjunt d'empreses pertanyent al sector de recollida, tractament i gestió de residus, incloent tota la cadena de valor, i que tenen seu social, o activitat econòmica de valor afegit, a Catalunya.**
- El nucli del clúster seran les empreses del sector gestió de residus, però calen interaccions **amb totes les baules de la cadena de producció i gestió** per assolir objectius dins un marc d'economia circular.
- Es treballarà igualment amb els **agents d'entorn del sector dels residus**, tant de l'àmbit de la innovació i la recerca com de l'àmbit de la formació, així com agents clau dins el sistema com poden ser empreses productores de residus, etc.

Procés de creació del clúster

Treballs de dinamització (2021 i 2022)

Al llarg d'aquest temps, s'han impulsat més de 20 activitats, la majoria webinars online, amb més de 1.300 assistents. Entre aquestes activitats, podem destacar:

Internacionalització

- Viatge de Benchmarking a Suècia i Dinamarca. Durada, 3 dies (març 2022). Hi van participar 17 empreses. Va permetre conèixer empreses, centres tecnològics i altres clústers.
- Sessions per conèixer oportunitats en els mercats alemany i australià.

Innovació

- *Innovation Days*: 6 sessions diferents sobre models de negoci innovadors, startups, projectes de centres tecnològics o novetats legislatives.
- Visites al MWC (Mobile World Congress) per conèixer de primera mà innovacions tecnològiques.

Treballs de dinamització (2021 i 2022)

Networking

- Sessions de “**Qui és Qui**”, on diverses empreses es van poder presentar davant del sector per donar-se a conèixer i, sobretot, connectar amb la resta.

S’ha fet molta feina i s’ha assolit un nivell de coneixement del sector en els àmbits nacional i internacional que ha enriquit enormement!

Durant els dos anys de dinamització del clúster, també s’han fet més de 150 reunions amb empreses i entitats del sector amb l’objectiu de donar a conèixer la iniciativa i ajudar en l’estructuració o informació a diferents projectes.

Reptes estratègics del nou clúster, detectats en la diagnosi

- Desenvolupar **serveis i productes amb diferenciació**, prioritzant una valorització material (MPS) o, en el seu defecte, energètica.
- Projectes ambiciosos en **innovació de producte (MPS) i en procés (costos)**.
- Desenvolupar la **cadena de valor dels bens equip i de tecnòlegs**.
- **Augmentar vendes als mercats internacionals** amb els productes i serveis internacionalitzables així com la potencial implantació en altres regions i països.
- **Treballar amb tota la cadena de valor per materials:** des de l'origen per assegurar subministrament de recursos; amb els demandants de la MPS per desenvolupar productes amb valor afegit; i amb els fabricants de productes per desenvolupar productes basats en l'ecodisseny, en reduir la generació de residus i en millorar-ne les possibilitats de reutilització, reparació, reciclatge...
- Treballar l'**ecosistema tecnològic i de talent i formatiu**.

Agència de Residus de Catalunya

Som l'ARC, empresa pública adscrita al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

La nostra seu és a Barcelona, al carrer de Provença, 204

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Agència de
Residus de
Catalunya